

EKLER:

Ek 1: Tarihsel Empati Ölçeği Ve Ölçek İzni - Yarı Yapılandırılmış Mülakat Formu.

Ek 2: İstikbal Gazetesi Nitel Araştırma Ön Test – Son Test Normallik Testi.

Ek 3: Trabzon Büyükşehir Belediyesine, İstikbal Sokak hakkında verilen dilekçe.

Ek 4: Trabzon Büyükşehir Belediyesi izni ile açılan İstikbal Gazetesi Standı.

Ek 5: Gemini altyapı ile üretilen “İstikbal Gazetesi” tanıtım uygulamaları ve uzantıları.

Ek 6: İstikbal Gazetesi hakkında oluşturulan infografiler.

Ek 7: İstikbal Gazetesi hakkında oluşturulan sesli görüntülü dijital hikaye ve uzantıları.

Ek 8: İstikbal Gazetesi konusunda akademisyen mülakatları.

Ek 9: Proje kapsamında İstikbal Gazetesi’ni tanıtım, proje yaygınlaştırma haber ve etkileşimleri

Ek 10: İstikbal Gazetesi’nde çıkan Milli Mücadele haberlerinden oluşturulan gazeteden görüntü.

Ek 11: İstikbal Gazetesi’nde çıkan orijinal Milli Mücadele haberlerinden oluşturulan gazeteden görüntü.

Ek 12: notbookLM programı ile oluşturulan ‘İstikbal’ belgeselinden görüntü.

Ek 13: İstikbal Gazetesi’nin 142, 157, 161, 162, 167, 173, 206, 207, 208, 215, 271, 351, 353, 356, 374, 388, 403, 408, 414, 424, 559, 612, 615, 673, 696, 735, 749, 989 sayılı nüshalarından transkripsiyonu yapılan haberler.

Ek 14: Sınıf içi etkinliklerde kullanılan sunumdan görüntüler.

Ek 1: Tarihsel Empati Ölçeği Ve Ölçek İzni - Yarı Yapılandırılmış Mülakat Formu.

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ BELGESİ

Başvuru No: MEB.TT.2025.039453.02

T.C. Kimlik No: 68*****12

Adı Soyadı: [REDACTED]

Araştırmacıın Adı: Milli Mücadelenin Manşetleri: Yüz Yılı Aşan Direnişin Sesi ve Tarihsel Empati

Araştırmacıın Niteliği: TUBİTAK 2204-A Lise Öğrencileri Araştırma Projeleri Yarışması

Araştırmacıın Örneklem / Çalışma Grubu: Öğrenci

Veri Toplama Aracının Başlığı: TARİHSEL EMPATİ ÖLÇEĞİ

Araştırma Uygulama İzninin Kabul Tarihi: 11.12.2025

Araştırma Uygulama İzninin Bitiş Tarihi: 07.09.2026

Yukarıda kimliği yazılı araştırmacı "Araştırma Uygulama İzinleri Yönetgesine" göre belirtilen kapsamında araştırmasını yapmayı taahhüt etmiştir. Araştırmacıının bilgi ve belgelerinin uygunluğu kontrol edilmiş olup aşağıda ifade edilen bilgiler kapsamında araştırma uygulama izni Millî Eğitim Bakanlığı ilgili birimleri tarafından onaylanmıştır.

Uygulama Yapılacak İller	Uygulama Yapılacak Birimler	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatları	Uygulama Yapılacak MEB Teşkilatının Kurum Kodu
[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]	[REDACTED]

Not: Okul/kurum yöneticileri tarafından "Araştırma Uygulama İzni" belgesinin ve veri toplama araçlarının (araçlardaki maddelerinin) modülde yer alan belge ve araçlarla aynı olduğu kontrol edilmelidir. Belgeler aynı olmadığı durumda araştırma uygulama izni verilmeyecektir.

Ek

Saygıdeğer Katılımcı;

Biz, Fen Lisesi öğrencisiyiz. Lise öğrencilerinin Milli Mücadele ruhunu anlamalarına yardımcı olmak, bu ruhu yazılarına yansıtın İstikbal Gazetesini tanıtmak, lise öğrencilerinin tarihsel düşünme ve empati becerilerini İstikbal Gazetesi’nde yayınlanan haberleri ders etkinliklerinde kullanarak artırmak amacıyla hazırladığımız proje nedeniyle bu görüşme formunu hazırladık. Bu formla toplayacağımız bilgiler, yalnızca araştırma amaçları doğrultusunda kullanılacaktır. Mülakat formu üzerine adınızı yazmayınız. Değerli görüşlerinizi bizimle paylaşmak suretiyle araştırmamıza yapmış olduğunuz önemli katkıya ve ilginize teşekkür ederiz.

1. T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük dersinde, Milli Mücadele döneminde yayınlanmış bir gazetenin haberlerini (örneğin İstikbal Gazetesi'nden) birincil kaynak olarak kullanmak, konuları öğrenmenize nasıl bir katkı sağlar? Dönemin ruhunu ve gerçekliğini anlamak açısından, ders kitabındaki bir paragraftan farklı olarak ne gibi avantajlar ve dezavantajlar sunar?

2. Milli Mücadele'nin başlangıcında, işgaller altındaki Anadolu'da halkın doğru bilgiye ulaşması ve örgütlenmesi hayatı önem taşıyordu. Trabzon gibi bir şehirde yayımlanan bu yerel gazetenin, ulusal bilincin oluşumuna ve mücadeleye destegin artırılmasına yönelik rolü ne olabilir?

3. İşgal haberlerini veya direniş çağrılarını o günlerde, ilk kez bu gazetenin sayfalarında okuyan Türk Milleti'nin tepkileri hakkında ne düşünüyorsunuz? Yüz yıl önceki bu endişe, öfke, umut ve kararlılık duygularını hayal ettiğinizde, bu durum size neler hissettiriyor?

4. Gazetelerde yayımlanan direniş çağrıları ve cephe haberleri, o dönemde yaşayan sıradan bir vatandaşın hayatını ve kararlarını (örneğin, mücadeleye katılma, yardım toplama, göç etme gibi) nasıl etkilemiş olabilir? O günün insanların gösterdiği fedakârlığı nasıl yorumlarınız?

5. Okuduğunuz İstikbal Gazetesi'nin haberlerinden, manşetlerinden veya yazılarından hangisi sizi en çok etkiledi ve neden? (Bu sorunun cevabını, seçilen haberin içeriğiyle desteklemelerini isteyebilirsiniz.)

6. Gazetelerin, Milli Mücadele aleyhinde yayın yapan karşıt gazeteler (İstanbul Hükümeti yanlısı veya işgalcileri destekleyenler) karşısında ulusal bilinci ayakta tutma yöntemleri nelerdi? İstikbal Gazetesi'nin dilini ve üslubunu bu açıdan nasıl değerlendirdiririsiniz?

7. Bugün, ülkemiz 100 yıl önceki gibi varoluşsal bir tehdit, işgal veya zorlu bir dış baskı durumuyla karşılaşsa, bir 12. Sınıf öğrencisi olarak ve tarih bilincinizle birlikte, nasıl bir tepki vermeyi veya ne yapmayı düşünürsünüz? (Cevaplarında bireysel ve toplumsal sorumluluklara deðinmelerini teþvik edebilirsiniz.)

8. Milli Mücadele'de İstikbal gibi gazeteler halkın birlesiren ve bilgilendiren bir rol üstlendi. Günümüzde sosyal medya ve dijital platformlar çağında, benzer bir ulusal kriz anında basın ve medyanın sorumluluğu ne olmalı ve bu sorumluluğu nasıl yerine getirmelidir?

TARİHSEL EMPATİ ÖLÇEĞİ

Değerli Katılımcı,

Size sunulan bu sorular, bilimsel bir araştırma için hazırlanmıştır. Sizin görüşleriniz bu araştırma için büyük önem taşımaktadır. Sadece, soruları dikkatli bir biçimde okuyup size en uygun seçenekin önüne (X) işaret ettiğiniz kutucuğuna işaret etmeniz gerekmektedir. Her zaman (5) Genellikle (4) Bazen (3) Nadiren (2) Hiçbir zaman (1) Lütfen, cevapsız soru bırakmayın.

		Her zaman	Genellikle	Bazen	Nadiren	Hiçbir zaman
1.	Geçmişte yaşamış insanların ne düşündükleri anlayabiliyorum.	5	4	3	2	1
2.	Tarihte toplumlara liderlik etmiş bir kahramanı model alıyorum.	5	4	3	2	1
3.	İnsanlığı olumsuz etkileyen olayları dinlerken üzülürüm.	5	4	3	2	1
4.	Kendimi tarihte yaşamış bir çocuğun yerine koyabilirim.	5	4	3	2	1
5.	Eski dönemlere ait gördüğüm tarihi nesneler beni heyecanlandırır.	5	4	3	2	1
6.	Geçmişte yaşamış güçlü karakterler gibi davranışım olur.	5	4	3	2	1
7.	Tarihe yön vermiş kişilerin hayat hikâyelerini dinlerken heyecanlanıyorum.	5	4	3	2	1
8.	Geçmişte yaşanan olumsuzlukların çözümü için o döneme uygun yeni fikirler üretmeliyim.	5	4	3	2	1
9.	Tarihi nesnelerin ait olduğu dönemdeki önemini hissediyorum.	5	4	3	2	1
10.	Kritik bir durumda tarihe yön vermiş kişiler gibi karar verebilirim.	5	4	3	2	1
11.	Tarihi filmleri izlerken ordaydım gibi olur.	5	4	3	2	1

ERGENLERDE TARİHSEL EMPATİ ÖLÇEĞİ ➔ Gelen Kutusu x

Merhaba Kymetli Hocam; Bizler, T

30 Kas Paz 23:36 (2 gün önce)

hüseyin çalışkan

Merhabalar Kymetli Gençler, Ölçeği kullanmanızda bizim adımıza bir mahsur yoktur. Ölçek formunu ve makalesini size ekte gönderiyorum. Sağlıklı günlere iyi cal

1 Ara Pzt 11:57 (15 saat önce)

Alici: hüseyin ▾

03:17 (1 dakika önce)

Hocam çok teşekkür ederiz. Çalışmalarınızda kolaylıklar dileriz.

hüseyin çalışkan <calisan06@gmail.com>, 1 Ara 2025 Pzt, 11:57 tarihinde şunu yazdı:

...

Ek 2: İstikbal Gazetesi Nitel Araştırma Ön Test – Son Test Normallik Testi.

Verilerin Analize Hazırlanması ve Normallik Testi Bulguları

Descriptives			
	grup	Statistic	Std. Error
ÖNTESTEMPATİPUAN	kontrol	Mean	39,6410
		95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound Upper Bound
			37,7722 41,5098
		5% Trimmed Mean	39,4900
		Median	39,0000
		Variance	33,236
		Std. Deviation	5,76508
		Minimum	26,00
		Maximum	56,00
		Range	30,00
	deney	Interquartile Range	8,00
		Skewness	,378
		Kurtosis	,819
			,741
son test empati puan	kontrol	Mean	41,0455
		95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound Upper Bound
			39,1305 42,9604
		5% Trimmed Mean	40,6717
		Median	41,0000
		Variance	39,672
		Std. Deviation	6,29860
		Minimum	27,00
		Maximum	60,00
		Range	33,00
	deney	Interquartile Range	7,00
		Skewness	,925
		Kurtosis	,357
			,702

Tests of Normality						
	grup	Kolmogorov-Smirnov	df	Sig.	Shapiro-Wilk	Sig.
ÖNTESTEMPATİPUAN	kontrol	,083	39	,200*	,979	39
	deney	,151	44	,013	,929	44
son test empati puan	kontrol	,083	39	,200*	,950	39
	deney	,160	44	,006	,955	44

"Araştırmanın temel analizlerine geçilmeden önce, veri setinin parametrik testlerin varsayımlarını karşılayıp karşılamadığı incelenmiştir. Deney (n=44) ve kontrol (n=39) gruplarındaki öğrenci sayılarının 50'nin altında olması nedeniyle normallik analizi için **Shapiro-Wilk** testi sonuçları esas alınmıştır.

Yapılan analiz sonucunda;

- **Deney grubunun** ön test ($p=,009$) ve son test ($p=...,081$) puanlarının,
- **Kontrol grubunun** ön test ($p=...,677$) ve son test ($p=...,085$) puanlarının .05 anlamlılık düzeyinden büyük olduğu ($p > .05$) tespit edilmiştir. Buna ek olarak, **puanların çarpıklık (skewness)** ve basıklık (kurtosis) değerlerinin -1.5 ile +1.5 aralığında yer aldığı görülmüştür. Bu bulgular, her iki grubun ön test ve son test puanlarının normal dağılım gösterdiğini kanıtlamaktadır. Dolayısıyla, gruplar arasındaki farkların ve grup içi gelişimlerin analiz edilmesinde parametrik test yöntemlerinden olan **Bağımsız Örneklemeler t-Testi** kullanılmasına karar verilmiştir."

Ek 3: Trabzon Büyükşehir Belediyesine, İstikbal Sokak hakkında verilen dilekçe.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA
TRABZON

2204 TÜBİTAK Ortaöğretim Öğrencileri Arası Proje Yarışması kapsamında Türk Milli Mücadelesi'nin Trabzon'da sesi olan İstikbal Gazetesi hakkında proje çalışması yapmaktadır. Proje literatür taraması sırasında Türk Milli Mücadelesi'nin Trabzon'da sesi olan İstikbal Gazetesi'nin kuruluşunun Hacıkaşım Mahallesi ve Ortahisar Mahallesi Ciftehamam Sokak'ta yapılan toplantılarla kararlaştırıldığını tespit etti. Gazetenin imtiyaz sahibi Faik Ahmet BARUTCU'nun 1920 yılının ilk günlerinde matbaasını Sakız Meydanı'nda, babasına ait binada kurarak gazeteyi burada basmaya başladığını öğrendik. Milli Mücadele'nin, Trabzon halkına duyurulmasında etkili olan İstikbal Gazetesi'nin adının Ortahisar sınırları içerisinde kalan Toklu Mahallesi'nde bir sokağa verildiğini tespit etti. Milli Mücadelenin 100. yılında İstikbal Gazetesi'nin öneminin vurgulanması, şehrimizin tarihi hafızasındaki yerinin hatırlanması amacıyla "İstikbal" adının Ortahisar ilçesi sınırları içerisinde Hacıkaşım Mahallesi ya da Moloz Mevkii Sakız Meydanı civarında bir alana sokak ismi olarak verilerek kamuoyuna duyurulması hususunda gereğini arz ederiz. 10.12.2025

"Sokak İsim Değiştirilmesi Hk" konulu dilekçeniz Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 09.12.2025 tarih ve 74561 no ile kaydedilmiştir.

Ek 4: Trabzon Büyükşehir Belediyesi izni ile açılan İstikbal Gazetesi Stantı.

TRABZON BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BAŞKANLIĞINA

(Zabıta Şube Müdürlüğü)

Talep No : 838401

Konu : Stand Talebi

Ortahisar İlçesi Kemerkaya Mahallesi Kahramanmaraş Caddesi adresinde TÜBİTAK ile ortak yürütülen bir proje kapsamında 10 Aralık Çarşamba günü sabah 09.00 akşam 18.00 arasında stand kurmayı talep ediyoruz. Bu hususta;

Gereğini arz ederim. 08.12.2025

Merhaba;
Talebiniz Zabıta Dairesi
Başkanlığı tarafından
değerlendirilmiş olup " Talebiniz
uygun görülmüştür." Bilgilerinize
sunar, iyi günler dileriz.

Başvuru oluşturuldu.

© 08.12.2025 11:54

Adres : Kemerkaya MAH. Kahramanmaraş Cadde

Ortahisar / TRABZON

Telefon : 5057922446

Geri Dönüş : Başvuru sonuç durumumun tarafımıza yalnızca SMS olarak bildirilmesini kabul
Türü ediyorum.

Ortahisar İlçesi Kemerkaya
Mahallesi Kahramanmaraş
Caddesi adresinde TÜBİTAK ile
ortak yürütülen bir proje
kapsamında 10 Aralık Çarşamba
günü sabah 09.00 akşam 18.00
arasında stand kurmayı talep
ediyoruz. Bu hususta;

Ek 5: Gemini altyapı ile üretilen “İstikbal Gazetesi” tanıtım uygulamaları ve uzantıları.

UZANTILAR

<https://gemini.google.com/share/a5f807f825ea>
<https://gemini.google.com/share/25b126b81079>
<https://gemini.google.com/share/fc4fbb156b53>
<https://gemini.google.com/share/4e2abd388069>
<https://gemini.google.com/share/30d4a56ed8d5>
<https://gemini.google.com/share/cebd8cdd7131>

استقبال İSTİKBAL GAZETESİ

Milli Mücadele'nin Trabzon'daki Yılmaz Şesi

TARİHÇE TAM HABER ARŞİVİ ANALİZLER

TAM HABER LİSTESİ

Raporlu Yer Alan Tüm Haberlerin Elektronik Transkriptiyonu

İLK FERYAT İlk Feryat: Gazetemizin Gayesi	sayfa: 1
İSTİKBAL Pontus İddialarına Karşı Karadeniz	sayfa: 2
İSTİKBAL Akbayrak Müfrezesi Eskişehir Yolunda	sayfa: 3
İSTİKBAL Karahisar'da Gönüllü Seferberliği	sayfa: 4
İSTİKBAL Konya İsyancı ve Milli Kuvvetler	sayfa: 5
İSTİKBAL İnönü'de Şanlı Zafer!	sayfa: 6
İSTİKBAL Sakarya: Bir Milletin Şahlanışı	sayfa: 7
İSTİKBAL Söke Akıncıları ve Ege Direnişi	sayfa: 8
İSTİKBAL Trabzon Meydanı'nda İzmir Mitingi	sayfa: 9
İSTİKBAL Kurtuluş: İzmir Türk'ündür!	sayfa: 10
İSTİKBAL Lozan: Tam Bağımsız Türkiye	sayfa: 11

MİLLÎ MÜCADELE HABER HARİTASI

استقبال İSTİKBAL GAZETESİ

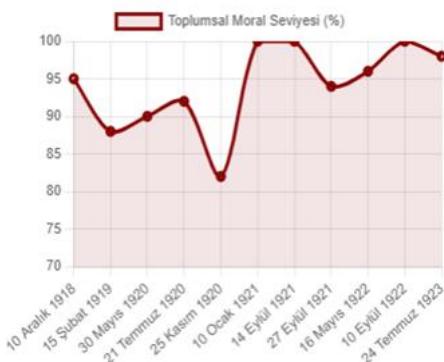
Millî Mücadele'nin Trabzon'daki Yılmaz Sesi

TARİHÇE

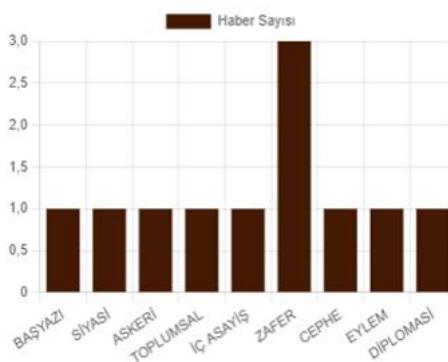
TAM HABER ARŞİVİ

ANALİZLER

Haberlerin Kamuoyu Moral Etkisi

Haber Kategorilerinin Dağılımı

Milli Mücadele Duygusal Haritası

1919: Şok ve İrade

İşgalin getirdiği derin üzüntü, Trabzon'daki direniş cemiyetlerinin azmiyle birleşti.

1921: Umut ve Metanet

İnönü ve Sakarya zaferleriyle filizlenen "Kazanacağız" inancı.

1920: Kararsızlık ve Fedakarlık

Ayaklanmalar ve meclisin açılışı arasındaki gerilim. Halkın Tekalif-i Milliye ile en büyük fedakarlığı gösterdiği anlar.

1922: Gurur ve İstikbal

Kesin zafer sonrası kurulan yeni devletin, özgürlüğün getirdiği vakur sevinç.

١٢٣٤ (SAVİ: 1)

طرابزون (TRABZON)

كتون اول (10 KÂNÛN-I EVVEL 1334)

استقبال İSTİKBAL

حاکمیت ملیہ، استغلال نام و عدالت

(Müdür ve Muharriri: Faik Ahmed)

Milletin Hukukunu Müdafa Eden Siyasi Gazetesi

İLK NÜSHA

Tarihi Başyazı

Bugün "İstikbal" hayat-ı matbuatına atılıyor. Trabzon'un bu gür sesi, vatannın en karanlık günlerinde hakikati haykirmak için doğmuştur. Bizim yolumuz, milletin hukukunu müdafaa, istiklalini muhafaza yoludur. Rum Pontus emellerine ve her türlü işgal fikrine karşı kalemimiz kalem değil, bir sığdır...

- Faik Ahmed Barutçu

Cephelerden ve Meclis'ten Haberler

15 MAYIS 1919

Izmir'in İşgalî ve Karadeniz'in Feryadı

"İzmir'in işgalî tüm Anadolû'da olduğu gibi Trabzon'da da büyük bir matemle karşılandı. Gazetemiz, Faik Ahmed Barutçu'nun 'Hukuk-u Beşer' nidalarıyla dünyayı bu haksızlığa dur demeye çağrıyor. Trabzon mitinginde 10 bin kişi tek vücut oldu."

- Analiz: Bu haber, halkın bölgelî direnişten ulusal direnişe geçişindeki ilk büyük kırulmadır.

GENÇLERİN GÖZÜNDEN VATAN SAVUNMASI

12. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TEPKİLERİ VE TARİH BİLİNCİ

1918

1925

"Atalarımızın yaptıklarından farklı bir şey yapacağımı düşünmüyorum. Vatanın birliği için akılcı yollarla en önde saf tutarım."

BASKIN DUYGU: FEDAKARLIK

Vatan Sevgisi %45

Cesaret %30

Sorgusuz Destek %25

AKILCI YAKLAŞIM: BİLİNÇ

- ✓ Tarihten Çıkarılan Dersler
- ✓ Mantıklı Karar Alma
- ✓ Doğru Bilgiyi Yagma

Sstratejik Akıl: %40

KOLEKTİF BİLİNÇ: BİRLİK

"BİRLİKTE OLURSAK KAZANIRIZ"

ELEŞTİREL BAKIŞ: TEMKİN

- Uyanık olma ve sorgulama
- Milli menfaatleri ön plana koyma
- Tiyatro ve gerceği ayırt etme

İSTİKBAL GAZETESİ ARŞİVİ ÜZERİNE

Milli Mücadele'nin Duygu Haritası

1920-1923 yılları arasında yayınlanan haberlerin analiziyle oluşturulmuş; halkın, ordunun ve aydınların psikolojik zafer yolculuğu.

Duygu Dağılım Analizi

Toplumsal Fedakârlık

Zafer Umutu

Haklılık ve Gurur

Siyasi Bilinç

Psikolojik Veriler

Milli Ruh Zirvesi

Sakarya Zaferi ile motivasyon %92'nin üzerine çıkmıştır.

Kırılma Noktası

15 Mayıs İzmir İşgali, kederin direnişe dönüştüğü andır.

Siyasi Uyanış

Lozan öncesi halkın diplomasideki bilinç oranı %85'tir.

TAM BAĞIMSIZLIK

KOLEKTİF Hedef Analizi

استقبال İSTİKBAL GAZETESİ

YIL: 107

GENÇLERİN 8 SORUDA İSTİKBAL'E BAKIŞI

TRABZON, 2024

Soru 1: İstikbal Gazetesi'ni okumak, olayları algılama şeklinizi nasıl etkiledi?

Analiz: Öğrencilerin %31.8'i "Birincil Kaynak" vurgusu yapmıştır. Olayları "masalsı" bir tarihten çıkarıp "gerçek" bir zemine oturtmuşlardır.

"Olanları tamamen birinci ağızdan dinlemek tarihin o masalsı yönünü yok ediyor ve işlerin ciddiyeti daha iyi anlaşılmıyor."

– Katılımcı K4

ÖNE ÇIKAN KODLAR

Gerçekçilik/Somutluk

Dönemin Ruhunu Hissetme

13 Kişi

11 Kişi

Soru 2: Gazetenin halkın bilinçlendirmedeki rolünü nasıl değerlendiriyorsunuz?

Analiz: Katılımcıların yarısı (%50) gazetenin temel işlevini "Halkın gözünü açmak ve bilinçlendirmek" olarak görmektedir.

"İnsanları aydınlatarak neyle karşı karşıya olduklarını göstermiş, bir nevi uykuandan uyandırmıştır."

– Katılımcı K12

ÖNE ÇIKAN KODLAR

Bilişsel Aydınlanma

Örgütlenme Sağlama

22 Kişi

16 Kişi

Soru 3: Metinlerdeki hangi ifadeler sizi en çok duygulandırdı?

Analiz: Fedakarlık ve işgal haberleri en yüksek duygusal tepkiye çekmiştir. "Namus" ve "Vatan" kavramları merkezi rolde dir.

"İsgal altındaki köylerde yapılan mezalimleri okurken hissettiğim öfke, vatan sevgimin ne kadar büyük olduğunu anlamamı sağladı."

– Katılımcı K27

DUYGUSAL DAĞILIM

Hüzün / Açı

Milli Gurur

18 Kişi

14 Kişi

Soru 4: Gazetenin o dönemdeki milli birliği sağlama gücü nedir?

%77.2

"TAM VE KOŞULSUZ BİRLEŞİRCİ GÜC" OLDUĞUNU DÜŞÜNENLER

"Gazete sadece kağıt değil, o dönemde her eve giren bir komutandı. İnsanları aynı amaç etrafında (Milli Mücadele) toplamıştır." (K31)

Soru 5: Haberlerdeki 'fedakarlık' teması size size ne hissettiriyor?

Analiz: Gençlerin %40.9'u bu durumu "Vefa Borcu" ve "Sorumluluk" olarak tanımlamıştır.

Vefa ve Şükran

18 Kişi

Sorumluluk Bilinci

12 Kişi

Soru 6: Faik Ahmet Barutçu ve ekibinin cesareti hakkında ne düşünüyorsunuz?

"Sadece silahla değil, kalemlle de vatan savunulacağımı kanıtladılar. Ölüm tehdidine rağmen susmamaları benim için en büyük ilham." (K19)

Bulgular: %68.2 oranında "Hayranlık ve Örnek Alma" kodu tespit edilmiştir.

Soru 7: Bugün benzer bir durum olsa siz nasıl bir rol alırdınız?

36.4%

EN ÖN SAFTA GÖREV ALMA

31.8%

HALKI BİLENÇLENDİRME

18.2%

LOJİSTİK/HİZMET DESTEĞİ

"Vatansız bir Türk olmaktansa, toprağıma kanımı bağışlamış bir şehit olurum." (K8)

Soru 8: İstikbal Gazetesi'nin bugün yaşatılması neden önemlidir?

TEMEL NEDENLER

- Milli Hafızanın Korunması (%45)
- Gelecek Nesillere Rehberlik (%30)
- Bağımsızlık Karakterinin Hatırlatılması (%25)

"Tarihini bilmeyen bir millet, köksüz bir ağaç gibidir. İstikbal bizim kökümüzdür."

— Katılımcı K44

Ek 6: İstikbal Gazetesi hakkında oluşturulan infografiler.

Milli Mücadele'nin Kalemi: İstikbâl Gazetesi

Kuruluş ve Misyon

Millî Mücadelenin Sözcüsü

Mondros Mütarekesi Sonrası Bir Direniş Odası
İsgallere ve Pontus Rum faaliyetlerine karşı millî birliği ve direnişi örgütlemek amacıyla kuruldu.

İSTIKBÂL

Faaliyetler ve Etkileri

Propaganda Karşı Bir Kalkan
Yıkıcı yayınlara karşı çıkararak bükdedeki Türk ve Müslüman halkın haklarını savundu.

Erzurum ve Sivas Kongreleri'nin Kararlarının Yayınlanması
Erzurum ve Sivas Kongreleri'nin kararlarının yayınlanmasıyla millî bilinci güçlendirildi.

Anadolu'nun Haber Kaynağı
1920'den itibaren Anadolu Ajansı için dnemli bir haber kaynağı haline geldi.

Milli Mücadele'nin Trabzon'daki Sesi: İstikbal Gazetesi

Millî Bir Sesin Doğuşu

Mondros Mütarekesi ve Artan Tehditler
Mütareke sonrası Trabzon, Pontus Rum Devleti kurma ve Ermeni iddiaları gibi ayrılıkçı tehditlerle karşı karşıya kaldı.

Trabzon Muhamfa-i Hukuk-u Millîye Cemiyeti Kuruldu
Böigenin haklarını savunmak ve Millî Mücadele'yi örgütlemek amacıyla yerel aydınlar tarafından bir savunma cemiyeti oluşturuldu.

İstikbal Gazetesi Yayın Hayatına Başladı (1918)
Faik Ahmet Barutçu tarafından, Trabzon'da published. Faik Ahmet Barutçu tarafından, Trabzon'da published. Faik Ahmet Barutçu tarafından, Trabzon'da published.

İstikbal'in Misyonu ve Etkisi

Gazetenin Temel Amacı:
Millî Birlik ve Bağımsızlık

İsgallere karşı direnişi desteklemek, aynı zamanda propagandalarını ve millî bilinci canlı tutmaktır.

Ankara Hükümeti'nin Kararlı Destekçisi
Mustafa Kemal Paşa İlerlerindeki hareketi destekledi ve İstanbul Hükümeti'nin teslimiyetçi politikalarım eleştirdi.

Kamuoyunun Şekillendirilmesi
Yazılılarıyla halkı Millî Mücadele etrafında birleştirdi ve bölgedeki en etkili ulusal yayın organı oldu.

Ek 7: İstikbal Gazetesi hakkında oluşturulan sesli görüntülü dijital hikâye ve uzantıları.

İstikbal'in Zaferi: Trabzon'dan Lozan'a Bir Soluk

DİJİTAL HİKAYE UZANTISI:

<https://gemini.google.com/share/5a6ed10b73e2>

Ek 8: İstikbal Gazetesi konusunda akademisyen mülakatları.

EK 2

AYRINTILI BİLGİLENDİRME VE GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Sayın Katılımcı,

Aşağıda ayrıntılı bilgileri yer alan araştırma T.C. Millî Eğitim Bakanlığının izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılmam tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Araştırma'ya katılıp katılmamakta özgürsunuz. Araştırma herhangi bir istenmemeyen etki ya da risk tasımamaktadır. Katılımcı tamamen sizin isteğinizle bağlıdır, reddedilebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırma'ya katılım sağlanamaması veya araştırmadan ayrılmaya durumunda okul ile ilgili ilişkilerin etkilenmeyecektir. Araştırma'ya katılım sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Araştırma uygulamaları, kişisel rahatlılık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak katılım sırasında soruların ya da herhangi başka bir nedenden kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplama işini yerde bırakıp çıkmakta özürsünüz. Araştırımıza katıldığtan sonra istedığınız an vazgeçebilirsiniz. Böyle bir durumda veri toplama aracını uygulayan kişiye, araştırmayı tamamlamayacağınızı söylemeniz yeteri olacaktır. Araştırımıza katılmamanız ya da katıldığtan sonra vazgeçmek size hiçbir sorumluluk getirmeyecektir. Onay vermeden önce konu ile ilgili herhangi bir sorunuz varsa aşağıda iletişim bilgileri verilen araştırmacya sorabilsiniz.

Araştırmacıının Adı Soyadı	Mustafa ÖZTÜRK
Araştırmacıının İletişim Bilgileri	GÜLBAHAR HATUN MAH.FAIK DRANAZ CAD. KAVAK MEYDANI NO. 4/B ORTAHSAR / TRABZON
Araştırmacıının Adı	Milli Mücadelein Manşetleri: Yüz Yılı Aşan Direnişin Sesi ve Tarihsel Empati
Araştırmacıının Amacı	İstikbal Gazetesi tanıtımak, Millî Mücadele döneminde Trabzon'da yaşanan ve mücadelede destekleyen İstikbal Gazetesi'nin hikayelerini birincil kaynak olarak inceleyerek, 12. Sunf öğrencilerinin Millî Mücadele döneminde dair derinlemesine bilgi edinmeleri ve Türk Millîyetinin göstergesi vatanseverlik tepkilerini anlatarak, güçlü bir tarihsel empati gelişimlerini sağlamaktır.

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmaya kabul ediyorum. *16.11.2020*

İmza: *H. Oksüz*

Katılımcının Adı-Soyadı: Prof. Dr. *H. Oksüz*

Ses / Görüntü Kaydi Onamı

Yalmazca ses kaydı alınmasına izin veriyorum.

Görüntü kaydı alınmasına izin veriyorum.

Ses ve görüntü kaydı alınmasına izin vermiyorum.

Herhangi bir katılımcı, ses/görüntü kaydının alınmasını onaylamadığı takdirde katılımcıdan kayıt alınmayacaktır.

Prof. Dr. Hikmet ÖKSÜZ İle Mülakat

Görüşmeci: Öncelikle katıldığınız için teşekkür ederiz hocam. İlk sorum; İstikbal Gazetesi bugün Trabzon ve Türkiye açısından nasıl bir anlam ifade eder?

Hikmet Öksüz: Bugün, 100 yıl önce yaşanılmış olan hadiselerin en önemli kaynağı, birincil kaynağıdır. Toplumun geniş kesimlerini etkileyen, ulusal bilincin gelişimine destek olan, imparatorluğun çöküş döneminde Millî Mücadele'nin başlangıç ve gelişme sahalarında Trabzon ve çevresinde Türk toplumunun içine düşmüş olduğu o dağınıklığı gidermede önemli rol oynamıştır. Ulusal bilincin gelişip ayrılkçı hareketlerin önlenmesinde, Batı cephesinde Yunan'a karşı verilen mücadelede yerelde kampanyalar düzenleyip hem maddi destek sunma hem de toplumsal bilinci diri tutma adına insanların bağımsızlık inancını kaybetmemesi için işlev çok önemli bir basın organıdır.

O dönemde kitle iletişiminde en yaygın araç gazetelerdir; çünkü radyo Türkiye'ye 1927'de gelmiştir, televizyon ise 1960'larda etkili olmaya başlamıştır. Bu nedenle gazeteler ve dergiler, dünyadaki gelişmeleri Türk toplumuna anlatmak için en önemli işlev görmekteydi; İstikbal Gazetesi de Millî Mücadele'yi yerelde destekleyen en önemli organlardan birisidir.

Gazetenin çalışmaya başladığı 10 Aralık 1918'de Trabzon, Anadolu vilayetleri içerisinde nüfusu en kalabalık olan vilayet merkezidir.

Bu bölge, gazetenin kuruluşundan hemen önce 1916-1918 yılları arasında Rus işgali nedeniyle büyük bir siyasal ve sosyal travma yaşamıştı. Müslüman ahali büyük ölçüde göç etmiş, özellikle Tirebolu ve Harşit Çayı geçişlerinde dramatik sahneler yaşanmıştır. Rusya'daki devrim sonrası Sovyetlerin geri çekilmesiyle 24 Şubat 1918'de Trabzon işgalden kurtulmuştur.

Ancak 1918 yılı çok zordur; Ekim ayında imzalanan Mondros Mütarekesi ile devlet fiilen yıkılmış ve egemenlik haklarını kaybetmiştir. İmparatorluğun çöküşü netleşince Ermeni ve Rum unsurların "Büyük Ermenistan" ve "Pontus" projeleri devreye girmiştir, bu da bölgedeki güvenlik ortamını bozmuştur. İşte bu karmaşa ve tehdit ortamında Türk milleti kendi arayışını başlatmış ve Faik Ahmet Barutçu tarafından İstikbal Gazetesi bu arayışın bir sonucu olarak yayın hayatına başlamıştır

Hikmet Öksüz: ...İstikbal Gazetesi'ni çıkartan Faik Ahmet Barutçu, Trabzon'un köklü ailelerinden birisi. Kendisi hukuk fakültesi öğrencisiyken, 1918'in sonunda Trabzon'a dönüyor. Döndüğünde karşılaştığı manzara şu: Bir taraftan Mondros'un getirdiği o yılghılk, diğer taraftan da bölgede Rumların "Pontus" devleti kurma hayalleriyle yaptıkları taşkınlıklar.

İste bu noktada Faik Ahmet Bey, bir taraftan Muhamfaza-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti'nin kuruluşunda aktif rol alırken, diğer taraftan da halkın sesini duyurabileceği, fikirsel bir mücadele yürütebileceği bir yayın organına ihtiyaç olduğunu görüyor. İstikbal Gazetesi bu amaçla, 10 Aralık 1918'de yayın hayatına başlıyor.

Gazete, sadece bir yerel gazete değil; aslında Karadeniz'in, hatta o dönemde İstanbul ve Ankara arasındaki o kritik hattın en önemli haber ve fikir merkezi haline geliyor. Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkışından sonra Anadolu'da başlayan hareketin Trabzon ayağındaki en güçlü destekçisi İstikbal'dır. Gazete sütunlarında sürekli olarak; teslimiyetçiliğe karşı çıkışması gereği, bu toprakların Türk yurdu olduğu ve ne pahasına olursa olsun savunulacağı vurgulanıyor.

Özellikle Ermeni ve Rum iddialarına karşı tarihi belgelerle, nüfus verileriyle cevaplar vererek uluslararası kamuoyuna da bir mesaj gönderiyor. Yani sadece bir içe kapanma değil, bir dışa karşı da haklılık davasının savunulması söz konusu. Faik Ahmet Barutçu'nun buradaki enerjisi, genç bir hukukçu olarak vizyonu, gazeteyi Milli Mücadele'nin "kale" yayınlarından biri haline getirmiştir.

Hikmet Öksüz: ...Bu dönemde tabii İstikbal Gazetesi'nin yüklentiği misyon sadece yerel bir direnişi örgütlemek değil, aynı zamanda Ankara'da oluşan yeni irade ile Trabzon arasındaki köprüyü kurmaktadır. Faik Ahmet Bey'in kalemi, bölgedeki Müdafaai Hukuk cemiyetlerinin birleşmesinde ve Erzurum Kongresi'ne gidecek delegelerin belirlenmesinde, o fikri altyapısının oluşmasında çok belirleyicidir. Biliyorsunuz, Trabzon o dönemde lojistik olarak da çok kritik bir noktada; Rusya'dan gelecek yardımların geçiş güzergahı, Batı Cephesi'ne gidecek mühimmətin limanı konumunda. İstikbal Gazetesi, bu lojistik başarının arkasındaki toplumsal desteği ve moral gücünü konsolide eden mekanizmadır.

Gazete sayfalarına baktığımızda, sadece askeri haberleri değil, aynı zamanda bir milletin yeniden doğuşunun sancılarını ve umudunu görürüz. Faik Ahmet Barutçu'nun başyazızları, o dönemde adeta birer beyanname niteliğindedir.

Trabzon halkına "Biz buradayız, burası bizim yurdumuzdur ve teslim olmayacağız" mesajını her gün yeniden hatırlatmıştır. Bu kararlılık, sonuçta zaferin yereldeki en büyük itici güçlerinden biri olmuştur.

Hikmet Öksüz: ...Milli mücadelenin manifestosunun ortaya çıkışmasına yol açacaktır. İşte tüm bu hikâyenin kavşak noktalarından birisi Trabzon'dur. Trabzon'da ortaya çıkan o milli direniş ruhunun dalga dalga doğuya, yurdun diğer bölgelerine... ki sadece Trabzon'da ya da Erzurum'da kongreler toplanmıyor bu dönemde. Yurdun pek çok bölgesinde; Batı Anadolu'da var, Çukurova'da var, Trakya'da var.

Yani 1918'in Kasım ayından –ilk kongre Kars İslam Şurası'dır, 5 Kasım 1918'de toplanır– 1920 yılının Ekim'ine kadar son toplantı Adana Pozantı'da İkinci Pozantı Kongresi'dir– 20'ye yakın kongre toplanmıştır. İşte bunlardan iki tanesi Trabzon'da olmuştur. Ve Trabzon'da oluşan o anlayış ve ruh, Erzurum Kongresi'ne etki etmiştir ve neticede milli mücadelenin en önemli zemini olmuştur Trabzon.

Görüşmeci: İkinci sorum; milli mücadele döneminde oynadığı rolün bugüne uzanan sürekliliğini hangi alanlarda görüyorsunuz?

Hikmet Öksüz: Onu tespit etmek çok zor tabii ki. Yani neticede İstikbal Gazetesi dediğimiz şey 1918'de yayın hayatına girer, 1925'te yayın hayatı sonlanır. Ama şunu ifade edebilirim; o yıllarda Trabzon'da ve çevresinde, demin ifade ettiğimiz üzere bir Pontus tehlikesi vardı. Ulusal bilincin oluşumuna gazete çok büyük bir rol oynamıştır.

Bu bölge üzerinde özellikle 1991 sonrasında Sovyetler Birliği'nin dağıılması, küreselleşme sürecinin başlaması ve dünyanın değişik bölgelerinde Ermenilerin yürüttüğü propagandaya koşut, paralel diaspora Rumlarının da bir postmodern Pontusçuluk yaratma çabaları vardır. Dolayısıyla geçmişte, yüz yıl önce İstikbal Gazetesi nasıl bir ulusal bilincin gelişmesine, toplumun reflekslerinin güçlenmesine katkı yapmışsa; burada oluşan kültür, günümüzde de bu postmodern hareketlere karşı Türk milletinin diri olmasını, olup biteni daha kolay ve kestirme bir şekilde sezmesini ve tedbir geliştirmesini sağlamak bakımından bir faydası var.

Neticede İkinci Meşrutiyet'in ilanıyla birlikte Trabzon'da çok yoğun bir basın-yayın hayatı oluşmaya başlar. Zengin bir basın-yayın hayatı var. Bunun en etkili enstrümanlarından birisi 1918-1925 yılları arasında yayın hayatında kalan İstikbal Gazetesi'dir. O kültür bugün de yerelde Trabzon basınının güçlü olmasını sağlamıştır. Yani bugün Türkiye genelinde yerel basın analizi yapacak olursanız; İstanbul, İzmir, Ankara'dan sonra en etkili yerel basının Trabzon basını olduğunu görüşürünüz. Bu bir kültürün yansımasıdır.

Burası bir liman kenti özelliği taşıdığı için tarih boyunca hep Doğu-Batı ilişkisinde kavşak noktasıdır. Bugün bu bölge insanının bilinç seviyesinin yüksekliği, sezgi kabiliyetinin yüksekliği ve kolay tepki verme özelliği, reflekslerinin güçlü olması ashında bu birikimin bir tezahürüdür.

Bilgi akışının hızlı olduğu ve rezervlerinin dolu olduğu yerlerde yaşayan insanlar, olup biteni daha erken kavrama kabiliyetine de sahip olurlar ve tepkisel olurlar, diri olurlar, aydın refleksi gösterebilirler.

O yüzden burada 100 yıl önce oluşmaya başlayan basının gücü, bugüne de bir şekilde dolaylı olarak, bir kültür inşası konusunda İstikbal Gazetesi'nin oradan oluşan birikimiyle günümüze doğru gelen bir besleyici tarafı var.

Prof. Dr. Muzaffer BAŞKAYA İle Mülakat

Görüşmeci: Katıldığınız için ilk önce teşekkür ederim. İlk sorum; İstikbal Gazetesi bugün Trabzon ve Türkiye açısından nasıl bir anlam ifade eder?

Muzaffer Başkaya: Çok teşekkür ediyorum, çok güzel bir proje hazırladınız öncelikle. Hocanızın ve sizin emeğiñe sağlık. Türk milleti olarak hiçbir topluma, hiçbir kavme, hiçbir halka nasip olmayacak bir tarihe sahibiz. Bir kere bu çok açık. Dünyanın en şerefli tarihine sahibiz desek bir tarihçi olarak asla bir abartı yapmamış olurum. Üç kıtaya yayılmış, gittiği yerlere insan haklarını, demokrasiyi, özgürlüğü, kişisel hak ve hürriyetleri götürmüştür, kimseyi de dönüştürmemiştir, kimseye dokunmamış şerefli bir milletin mensuplarıyız. Ama tarihsel süreç her zaman farklılıklar gösterir. Zaman zaman savaşlar, kaybedilen prestij ve yaşanılan gelişmeler insanları ve toplumları zor durumlara düşürebilir. Osmanlı İmparatorluğu da 19. yüzyılda –İlber Hoca'nın deyimiyle çok zor bir "İmparatorluğun En Uzun Yüzyılı" diyor değil mi eserinde– bir dağılma ve parçalanma sürecine girdi. Bu dağılma parçalanma sürecinde Anadolu çeşitli yerlerde işgale uğradı. Zaten Avrupalıların bin yıllık planıydı bu biliyorsun;

Osmancıları ve Türkleri Anadolu'dan atmak üzerine kuruluydu bu plan. Ve bu planı gerçekleştirmek için de bulunmaz bir fırsat elde ettiler Birinci Dünya Savaşı sonunda.

Bu planın mikro ama önemli parçalarından biri de bizim Trabzon'umuzu ilgilendiriyordu. Özellikle hem Ermeniler hem de Rumlar Trabzon'a göz dikmişlerdi. Öyle ki komik bir durumdur ama hem Ermeniler Anadolu'dan Karadeniz'e çıkış limanı olarak Trabzon'u düşünüyorlar, hem de Rumlar sınırları Hopa'dan Samsun'a kadar bir Pontus devleti hayalini kurmaya başlıyorlar. Binlerce yıl kardeşlik içinde yaşadığımız, onlara her türlü hak ve hukuku verdigimiz bu iki millet, Osmanlı İmparatorluğu'nun diz çökmesinden istifade ederek bir kalkışmaya girdiler Türk milletine karşı.

Tabii Türk milleti de o dönemde savunmasız bir durumda. Çünkü İstanbul hükümeti işgal altında. Doğal olarak gerekli refleksleri de gösteremiyor. İşte bu işgal noktasında –Mustafa Kemal Paşa'nın dediği gibi– İstanbul hükümeti görevini yerine getiremediği zaman Türk milleti devreye giriyor gördüğünüz gibi. İşte Trabzon'un İttihatçı ya da Trabzonlu vatansever gençleri, vatansever kişilikleri kendi aralarında haklarını duyurabilmek için "Trabzon Muhafaza-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti"ni kuruyorlar. Ve bu cemiyetin de yayın organı olarak İstikbal Gazetesi ortaya çıkıyor.

İstikbal Gazetesi hem Trabzon'un ve Trabzonluların haklarını savunuyor, hem de o dönemin dünyasıyla ilgili çok önemli bilgiler veriyor. Hem de o günün Trabzon'unun sosyoekonomik durumunu gözler önüne seriyor. Sadece Trabzon değil; Gümüşhane, Rize, zaman zaman Giresun ile ilgili çok değerli yazılar ihtiva eden, biz tarihçiler için muhteşem bir malzeme olarak ortaya çıkıyor. O yüzden İstikbal Gazetesi sadece kenarda köşede kalacak olan bir tarihi vesika değil; aynı zamanda bir toplumun, bir milletin, bir şehrin haykırışını, bağımsızlık mücadelelerini sembolize eden çok değerli bir tarihi kaynaktır.

Görüşmeci: Teşekkür ederiz. İkinci sorumuz; İstikbal Gazetesi'nin Milli Mücadele döneminde oynadığı rolün bugüne uzanan sürekliliğini hangi alanlarda görüyorsunuz?

Muzaffer Başkaya: Yani tarih tekerrürden ibarettir. Ama tarihten gerekli dersleri çıkarırsak bu asla tekerrür etmez. Şimdi biz maalesef tarihsel süreçte okuyan bir millet olmadığımız için her 10 yılda bir aynı hataları yapmakta meşhuruzdur. Tarihsel süreçte Rumlar, Ermeniler bu memlekete göz dikmişler ve Trabzonlular da bir haykırış olarak buna cevap vermişler.

Şimdi bugün memleketimizin üzerinde başka gözler var. Yani işte efendime söyleyeyim; aşağıda komşumuz artık Amerika oldu, öteki tarafta Avrupa Birliği oldu. Yukarıda Rusya tarihi bir düşman olarak her zaman başımızda, İran zaten başlı başına bir bilinmez. Şimdi Anadolu çok nazik bir coğrafya ve bu coğrafyada yaşamanın bir bedeli var. Zamanında dedelerimiz bu bedeli fazlaıyla, kat kat ödediler. Şimdi artık bizler İstikbal Gazetesi gibi, oradaki mesajları alarak bugünü daha sağlam bir şekilde düşünebiliriz. Bugünkü politikamızı daha sağlam bir şekilde ortaya koyabiliriz.

Yani şunu unutmayalım: Anadolu'da yaşamının bir bedeli var. **Bu bedel zamanında İstikbal Gazetesi'nin satırlarına, sütunlarına işlemiş durumda.** Biz bu bedeli öğrenmeliyiz

ki bugün bu coğrafyada daha sağlam durabilelim. **Yani İstikbal Gazetesi okunmalı, araştırılmalı, daha çok bununla ilgili yayınlar yapılmalı.** Sizin gibi projelerle birlikte daha çok topluma duyurulmalı.

Transkripsiyonu yapılp belki bir tarafına eski harfleri, bir tarafına yeni şeyler koyularak insanların sunumuna koyulmalı ve bu şekilde toplum geçmişte yaşananlardan haberdar olmalı. Geçmişini bilirsen bugünü daha sağlam anlarsın. O yüzden İstikbal Gazetesi bugünü anlamlandırmak için de çok önemli.

Görüşmeci: Teşekkür ederiz. Üçüncü sorumuz; gazetenin o dönemde oluşturduğu milli bilinç bugünün gençliği için nasıl bir karşılık üretir?

Muzaffer Başkaya: İşte en önemli şey de bu zaten. Bugün en önemli eksikliğimiz bu. Şimdi ben bazen kendi kendime düşünüyorum; bugün Anadolu işgal edilse bu millet bir Mustafa Kemal Paşa çıkarabilir mi? Bunu düşünmemiz lazım. Tabii ki çok acı bir olay, Allah göstermesin ama çıkarabilir mi? Yani ne olursa olsun o dönemin, o yıkılmış bir Osmanlı'da bir Mustafa Kemal Paşa ve ekibi, arkadaşları çıktı, bir şeye itiraz ettiler, bir vatanseverlik gösterdiler, Türkiye Cumhuriyeti ortaya çıktı. Peki bugün bu bilinçte mi bizim insanlarımız? Bugün gençlerimiz bu bilince ne kadar sahipler? Tarih şuuru dediğimiz şuura ne kadar sahipler?

Yoksa tarih; geçmişte olmuş bitmiş, işte yaşamış... Bakın dünyada nerelelere geldik, artık yüz nakli yapılıyor, yapay zekâ ile insanların yaptığı şeyler robotlar yapmaya başlıyor. Uzaydakiyle görüntülü konuşabiliyorsun. Dünya buralara gelmişken tarih sanki böyle masal, değil mi Zeynep? İşte geçmişte kalmış bir şey, birileri bir şeyler yapmış, Osmanlı kılıçla gitmiş bir yerleri fethetmiş, işte savaşlar olmuş bitmiş... Masal gözüyle bakıyor gençler tarafından.

İste biz bunun masal olmadığını; yani yüz sene önce burada düşmanlarvardı kardeşim, yüz sene önce Trabzon işgal edilmişti. Benim dedem muhacir çıkmıştı, yani bunlar masal değil. Git Ordu'ya, Ordu'da muhacirlerin mezarnı buldular şimdi buradan gidenlerin. **Yani diyeceğim ne; bunlar tarihte kalmış olan şeylerin bir masal olmadığını gösteriyor İstikbal Gazetesi.** **O yüzden milli bilinç yaratmakta tarih çok önemli bir rol oynuyor,** İstikbal Gazetesi de bunun için çok önemli bir araç. Yani bundan daha güzel malzeme mi olur kardeşim? Dedelerimiz oturmuşlar bir şeyler yazmışlar, gazete çıkarmışlar o zor şartlarda. Bak İstikbal Gazetesi'ne bakarsan önce Rumların matbaasında çıkıyor, daha sonra kendi matbaasına taşıyor. Baktığın zaman çok zor şartlarda ortaya çıkmış bir şeyden bahsediyoruz. Nihayetinde bunun verdiği mesajlar değerli olması gereklidir.

Gençlere biz bugün anlatıyoruz derslerde, onlara vatan millet Sakarya edebiyatı yapıyorum, onları hareketlendirmeye çalışıyorum — mutlaka Mustafa hocanız da yapıyordur— böyle bir bilinç, bir tarih şuuru vermeye çalışıyoruz ama masallarda kalıyor, bu sözlerde kalıyor. İşte İstikbal Gazetesi'ni getirip oraya, oradan bir satır okuduğun zaman "Aaa bu gerçekmiş" diyor adam. Nasıl Çanakkale'ye gidince siperleri, mermileri görünce "Aaa hakikaten burada bir savaş olmuş" diyoruz, ama bir onu duymak var bir de yaşamak var yerinde. İşte İstikbal Gazetesi onu somutlaştırıyor. O yüzden milli bilincin ortaya çıkmasında bu gibi gazeteler — Erzurum'da Albayrak mesela— bunun gibi Anadolu'da birçok gazete var: Açıksöz gibi... Kastamonu'da, şurada burada bir sürü gazete var. Bu gibi gazetelerin yaşatılmaları gereklidir,

tarihin tozlu raflarına atarak değil. Bakın Trabzon bu konuda çok şanssız bir şehirdir; Trabzon'un arşivini de yakmışlar, gazetelerini de yıkmışlar. O paçavralar gibi... Ben gidiyorum Halk Kütüphanesi'ne, üst katlara bakın 1930'ların, 40'ların gazetelerinin haline.

Yani biz geçmişimize bu şekilde değer veriyoruz. İşte bari bir İstikbal'imiz var, bunu da yaşatalım yani bir şekilde. O yüzden size gerçekten teşekkür ediyorum hocanıza ve size.

Görüşmeci: Rica ederiz hocam. Dördüncü sorumuz; sizce İstikbal Gazetesi bir yayın organının ötesinde neyi temsil ediyor?

Muzaffer Başkaya: İstikbal Gazetesi bence çok önemli, **tarihi bir kıymeti olan bir tarihi malzemedir** aynı zamanda. Sadece bir gazete değildir. Yani içinde dediğim gibi az önce, bir milletin bağımsızlık haykırışının ortaya çıkışını vardır.

Zor şartlarda bir milletin nasıl mücadele edebildiğini, hangi şartlarda mücadele edebildiğini gösteren bir metindir bu. Yani İstikbal Gazetesi'ne bir gazete gözüyle bakamayız. Mesela atıyorum Cumhuriyet'in ilanından sonra veya Osmanlı'nın o dönemlerinde çıkan normal gazeteler vardır Trabzon'da: Selamet, şu bu filan bir sürü gazete vardır yani işte Halk, Yeni Yol falan. Evet onlar da değerlidir, onlar da tarihi malzemedir ama İstikbal'in şöyle bir özelliği var; İstikbal zor şartlarda Milli Mücadele sırasında çıkıyor ve Kurtuluş Savaşı'nı destekliyor. Yani Milli Mücadele'nin sözcülüğünü yapıyor, hem de o zor şartlarda. İki tane düşman askeri gelir, iki kurşun sıkar, iki tane efendime söyleyeyim adam gelir kapatır, hapse atar; bu zorluklar bilinerek bu işe girildi. Çok nazik bir dönem o dönem. O yüzden İstikbal Gazetesi... Siz de şunu çok iyi biliyorsunuz arkadaşlar, kolay zamanlarda bir şey yapmak mı daha anlamlıdır, zor şartlar altında bir şeyler başarmak mı? Zor şartlar altında bir şeyler başarmak daha anlamlıdır; o yüzden İstikbal Gazetesi çok zor imkanlar içerisinde yayınlanmaya çalıştığı için ve o dönemin zor şartlarında yayınlandığı için bence son derece kıymetli bir tarihi hazinedir aynı zamanda. Ama buna "**tarihi hazine**" deyip de bir kenara, köşeye, sandığa koymamak gerekiyor. **Yani KTÜ kütüphanesinde var, Milli Kütüphane'de var, abi hemen mutlaka bunların yaygın etkisini çoğaltmamız gerekiyor bu gibi projelerle insallah.** Teşekkür ediyorum bu kıymetli vaktinizi bana ayırdığınız için ve böyle bir projeyi gerçekleştirdiğiniz için. İnşallah devamını da bekliyoruz, elinize sağlık arkadaşlar.

Doç. Dr. Volkan AKSOY İle Mülakat

AYRINTILI BİLGİLENDİRME VE GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Sayın Katılımcı,

Aşağıda ayrıntılı bilgileri yer alan araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığının izni ile gerekliyedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Araştırma katılıp katılımmanın özgürsunuz. Araştırma herhangi bir istenmeyen etki ya da risk taşıpmaktadır. Katılımınız taramanızın sözün isteğinizle bağlıdır, reddedebilir ya da herhangi bir aşamasında ayrılabilirsiniz. Araştırma katılım sağlanamamasa veya araştırmadan ayrılmaya durumunda okul ile ilgili ilişkilerinize sorunlu olabilecektir. Araştırmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevapları gizlilikten koruyarak matematik soruları cevaplayarak matematik bilgisini göstermek isteyen katılımcılar için matematik sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden kendinizi rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakıp çıkmakta özgürsunuz. Araştırmaya katıldığtan sonra istediğiniz an vazgeçebilirsiniz. Böyle bir durumda veri toplama aracı uygulayan kişiye, araştırmayı tamamlamayacağınıza söylemeniz yeterli olacaktır. Araştırmaya katılmamak ya da katıldıkten sonra vazgeçmek size hiçbir sorumluluk getirmeyecektir. Onay vermeden önce konu ile ilgili herhangi bir sorunuz varsa veya aşağıda iletişim bilgileri verilen araştırmacıya sorabilmisiniz.

Araştırmacının Adı Soyadı	Mustafa ÖZTÜRK
Araştırmacının İletişim Bilgileri	GÜLBAHAR HATUN MAHFAKİ DRANAZ CAD. KAVAK MEYDANI NO. 4/B ORTAHİSAR / TRABZON Millî Mücadelelinin Manşetleri: Yüz Yıllık Asan Dönenin Sesi ve Tarihsel Endüstri
Araştırmacının Adı	
Araştırmacının Amacı	Trabzon'da yapılanın ve mücadelenin desteklenen İstikbal Gazetesi'nin haberlerini birencil kaynak olarak incelerken, 12. Sınıf öğrencilerinin Millî Mücadele dönüşen dair derinlemesine bilgi edinmeleri ve Türk Milliyetin göstergesi vatansever tepkilerini anlayarak güçlü bir tarihsel empati gelişimlerini sağlamak.

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum. 3/12/2025

İmza: *Volkan Aksoy*
Katılımcının Adı-Soyadı: Volkan Aksoy

Ses / Görüntü Kaydi Onamı

Yalnızca ses kaydı alınmasına izin veriyorum.
 Görüntü kaydı alınmasına izin veriyorum.
Seçtiğiniz seçeneklerin onaylı hale gelmesi için, ses/görüntü kaydi alınmaması izin vermiyor.

Herhangi bir katılımcı, ses/görüntü kaydının alınmasını onaylamadığı takdirde katılımından kayıt alınmayacağından.

* Araştırmada ses/görüntü kaydi alınacaksa Ses Görüntü Kaydi Onam kutucuğu formda yer almaz, ses/görüntü kaydi alınmaması kaçırmamalıdır.
Ses Görüntü Kaydi Onam kutucuğu formdan çıkardımlar.

Görüşmeci: Öncelikle teşekkür ederiz hocam kabul ettiğiniz için. İlk sorum İstikbal Gazetesi bugün Trabzon ve Türkiye açısından nasıl bir anlam ifade eder?

Volkan Aksoy: Evet, şimdi öncelikle sizi böyle güzel bir proje yaptığınızdan dolayı tebrik ediyorum, başlarınızın devamını diliyorum. İstikbal Gazetesi tabii Millî Mücadele döneminin çok önemli gazetelerinden bir tanesi. Trabzon'un Kurtuluş Savaşı'na destek veren, yani daha doğrusu Türkiye'nin kurtuluş mücadelesine destek veren, dönemin özgür basını içerisinde sesini bu bölgeden yükseltebilmiş onde gelen gazetelerinden bir tanesi. Bugün Trabzon için tabii önemi şuradan kaynaklıyor: **1918 ile 25 yılları arasında çıkışmış bir gazete ve dolayısıyla Millî Mücadele'nin en kritik dönemlerinde pek çok konuya sütunlarına taşmış, tartışmış, yeri gelmiş muhalefet yapmış, yeri gelmiş destek vermiş.**

Bu anlamda bakıldığından Millî Mücadele tarihini en azından hem bölgesel olarak nasıl bir rol oynadığını Trabzon ve çevresinin, hem de genele nasıl bir katkı yaptığı takip edebilmemiz açısından İstikbal Gazetesi büyük bir önem taşıyor.

Görüşmeci: İkinci sorum; Millî Mücadele döneminde oynadığı rolün bugün o zaman sürekliliğini hangi alanlarda görüyorsunuz?

Volkan Aksoy: Ha işte yani şimdi şöyle; tabii o dönemin diyelim ki aydınları, eğitimli insanları, baktığınızda hakikaten iyi bir eğitim sürecinden geçiyorlar. Osmanlı'nın özellikle Tanzimat'tan sonra eğitimin gelişmesi, ilerlemesi için yapmış olduğu yatırımlar... Gerek 2. Mahmut, gerek sonrasında işte Abdülmecit, Abdülaziz ve özellikle Abdülhamit döneminde yapmış olduğu yatırımlar, 19. yüzyılın sonu ve 20. yüzyılın başında artık meyvelerini vermeye başlayacak.

Bu bağlamda tabii İstikbal Gazetesi de o dönemin işte bu yetişmiş insanların, eğitimli insanların ele aldığı... Çünkü bir baktığınızda o dönem Trabzon'un, Trabzon'da özellikle 1. Dünya Savaşı'ndan yeni çıkışması, onun sonucunda özellikle Paris'te yapılan görüşmelerde İtilaf devletlerinin, yani İngiltere-Fransa'nın özellikle başını çektiği o görüşmelerde bu bölgenin ayrılıkçı hareketlere bir merkez olması; hatta Osmanlı Devleti'nden koparılması, yani gerek Rumlara gerek Ermenilere hangisine verilecek tartışmalarının olduğu bir dönemde yüreklikle ortaya çıkabilen, buranın bir Müslüman Türk yurdu olduğunu haykiran, hiçbir şekilde başka bir gruba verilemeyeceğini iddia eden; hem nüfus bakımından, hem siyasi olarak hem ekonomik olarak bunu destekleyen yazılarıyla, belgeleriyle ortaya çıkışmış bir gazete olması bakımından hakikaten çok değerli bir yayın faaliyeti yürütmüş. 1925 yılına kadar da aralıksız devam etmiştir. Bugün koleksiyonu da şeyde var; **Wikilala** diye bir program var, oraya üniversitemiz aktardı. Normal orijinal nüshaları da burada vardı ama onları ama bir yere gönderip göndermediklerini tam bilmiyorum. **Yoksa yakın zamana kadar üniversitemizde de bulunuyordu bunun nüshaları ama şu an dijital ortamda rahatlıkla da girilip bakılabilecek o dönemi dediğim gibi anlama açısından çok önemli bir yayın organı.**

Görüşmeci: Teşekkür ederim. Üçüncü sorum; gazetenin o dönemde oluşturduğu milli bilinç bugünün gençliği için nasıl bir karşılık üretir?

Volkan Aksøy: Hmm, yani bugünün gençliği tabii **milli bilinç** noktasında eminim şeyler var tabii yani iyi yetiştiren kendini bu işe... Daha doğrusu aileden mi oluyor bu konular, yani aileden gelen böyle bir bilinç düzeyi yüksekse, tabii eğitim kurumlarında da belki bunlar veriliyor ama o dönemin çok büyük farklılıklarları var. Yani o dönemde bu dönemi milli bilinç anlamında kıyaslamam yani şöyledir; haksızlık olur o döneme. Yani çünkü bugün o anlamda ben Türkiye'nin o şeyden biraz uzaklaştığını düşünüyorum, yani o milli bilinç vurgusundan. Tabii bunda artık savaşları bitirmiş olmanın, ondan sonra daha diyelim nasıl diyeyim, daha dingin daha artık savaşın olmadığı bir döneme girmiş olmanın, belki küreselleşmenin, belki bu sosyal medyanın artışıyla beraber işte farklı kültürel unsurların Türk kültür yapısı içerisinde girmesiyle bazı çürüttüğü bozduğu şeyler olduğunu düşünüyorum.

Çünkü o dönem var olmakla yok olmak arasındadır Türk milleti, hakikaten öyledir. Yani 10 Ağustos 1920'de imzalanmış olan Sevr Antlaşması'yla Türk dünyasına ya da daha doğrusu Anadolu Türküğünne sadece İç Anadolu'da, Samsun'a çıkışı olan çok küçük bir yer bırakılmıştır. Batısı da, güneyi de, Kuzey Karadeniz'in birçok yeri de, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri de devletten koparılmak noktasındadır ve dolayısıyla bunun da mesela iki büyük göstergesi vardır: biri İzmir'in işgalidir büyük bir infial yaratmıştır, biri İstanbul'un Misak-1 Milli kararı alınmasından sonraki işgalidir. Bütün bunlar aslında Türk milletine var olmakla yok olmak esliğinde bulunduğu göstermiş. Dolayısıyla az önce söylediğim birinci soruda söylediğim ya da bir sonraki soruda söylediğim **o yetişmiş insan gücü bunun bilincindedir, farkındadır ve o yetişmiş o bilinçle beraber hareket edebilmiştir.**

Bizzat tarihin içindedir o dönemde. Dolayısıyla o yüzden işte Ziya Gökalplerin bulunduğu değil mi, Yahya Kemal Beyatlı'nın içerisinde bulunduğu, Ömer Seyfettin'in ve daha nicesinin içerisinde bulunduğu o grup... İşte gerek Türk Yurdu'yla gerek Türk Ocakları'yla

gerek Balkan Savaşları'ndaki felaketlerin o millete göstermiş olduğu his ve duygularla milli bilinç düzeyi en yüksek seviyedendir. **Tamam umutsuzluk vardır Atatürk'ün Nutuk'ta bahsettiği gibi belli umutsuzluklar vardır ama bu yetişmiş kadro, bu milli mücadelenin büyük önderleri onu aşmasını bilecek ve aslında zaten küllenmiş olan o duyguları en yüksek seviyesine çıkarıp o milli mücadeleyi o şekilde başaracaktır.** Çanakkale Harbi'nde Mustafa Kemal'in o siperler arası sekiz metre öleceğini biliyor ama en ufak bir tereddüt göstermeksızın savaşa atılıyor; öleceğini bile bu şeye katılıyor. İşte savaşı kazanan ruh dediği o ruhu yakaladığı için o dönem önderleri bunu milli bilinçle beraber milli mücadeleye yansıtacak ve başarıyı kazanacaktır. **Yani bugünle o anlamda kıyaslamam biraz zor, yani ister istemez zaman içerisinde bazı zafiyetlere uğradığını ben düşünüyorum. Yani o dönemde daha yükseltti milli bilinç.**

Görüşmeci: Tamam. Bir sonraki sorum; sizce İstikbal Gazetesi bir yayın organının ötesinde neyi temsil ediyor?

Volkан Aksoy: Aha tabii, yani şimdi o dönemde burada İstikbal Gazetesi, Doğu Anadolu'da Erzurum merkezli **Albayrak** diye bir gazete var. Tabii başka başkalarını da sayabiliyoruz Babalık gibi birtakım dergileri sayabiliyoruz, Nuri İleri'nin İleri gazetesi diye çıkarttığı gazeteler var, daha çok böyle var ama özellikle Erzurum ve Sivas kongrelerinin de düzenlenmesinde bunların duyurulmasında çok büyük rolü vardır Albayrak ile bizim İstikbal Gazetesi'nin. Bunlar... bir daha sorunu söyleşene bana tekrardan.

Görüşmeci: Bir yayın organının ötesinde neyi temsil ediyor?

Volkан Aksoy: Heh şimdi, bu anlamda sadece bir yayın organı değil. Bir şey söylemem gerekirse o da hem bölgenin yani Doğu Karadeniz'in hem de bütün yurdun kurtarılmasının bayraktarı olmuş bir gazete. Yani Milli Mücadele'nin, milli varlığın, **Türk'ün ölmezliğinin sesi olarak alglıyorum** ben İstikbal Gazetesi'ni. Nitekim bunu da duyurmuştur. **Yani İstikbal Gazetesi bu yönyle de vardır; bakın zaman zaman doğru bildiğini iktidarlarla rağmen, o dönemin siyasi güçlerine rağmen de söyleyebilmiş bir gazetedir.** Yani bundan hiçbir zaman çekinmemiş, dolayısıyla ben özgürlüğün, bağımsızlığın ve kurtuluşun Karadeniz'deki sesi olarak şeyi alglıyorum İstikbal Gazetesi'ni.

Ek 9: Proje kapsamında İstikbal Gazetesi'ni tanıtım, proje yaygınlaştırma haber ve etkileşimleri

Gönderi İstatistikleri

Görüntülenmeler

17.317

Etkileşimler

814

Detayı açılımı

124

Profil ziyaretleri

84

Bağlantı tıklamaları

456

Gönderi İstatistikleri

10 Ara

Bugün 10 Aralık 1918 tarihinde yayın hayatına başlayan ve Trabzon'da Milli Mücadele'nin tüm safahatını halka ulaştıran İstikbal Gazetesi'nin halkımıza hatırlattık. Ayrıca, gazetenin kurucusu Faik Ahmet Bey'in ailesine de onu unutmadığımız mesajını gönderdik. gunebakis.com.tr/video/27002852...

1

0

0

Görüntülenmeler

41

Etkileşimler

4

Detayı açılımı

1

Profil ziyaretleri

0

Bağlantı tıklamaları

2

Trabzon'da 12. Sınıf Öğrencilerine Tarihsel Empati Kazandırmayı Amaçlayan Proje Tanıtıldı

Fen Lisesi öğrencileri, İstikbal Gazetesi üzerinden yürüttükleri çalışmayı Kahramanmaraş Caddesi'nde kurulan sergi alanında Günebakış Trabzon Haber'e anlattı.

Haber linki: <https://www.gunebakis.com.tr/video/27002852/trabzonda-12-sinif-ogrencilerine-tarihsel-empati-kazandirmayı-amaclayan-proje-tanitildi>

TRT Trabzon Radyosu "Genç Yaşam" programında İstikbal Gazetesi ve projemiz tanıtıldı.

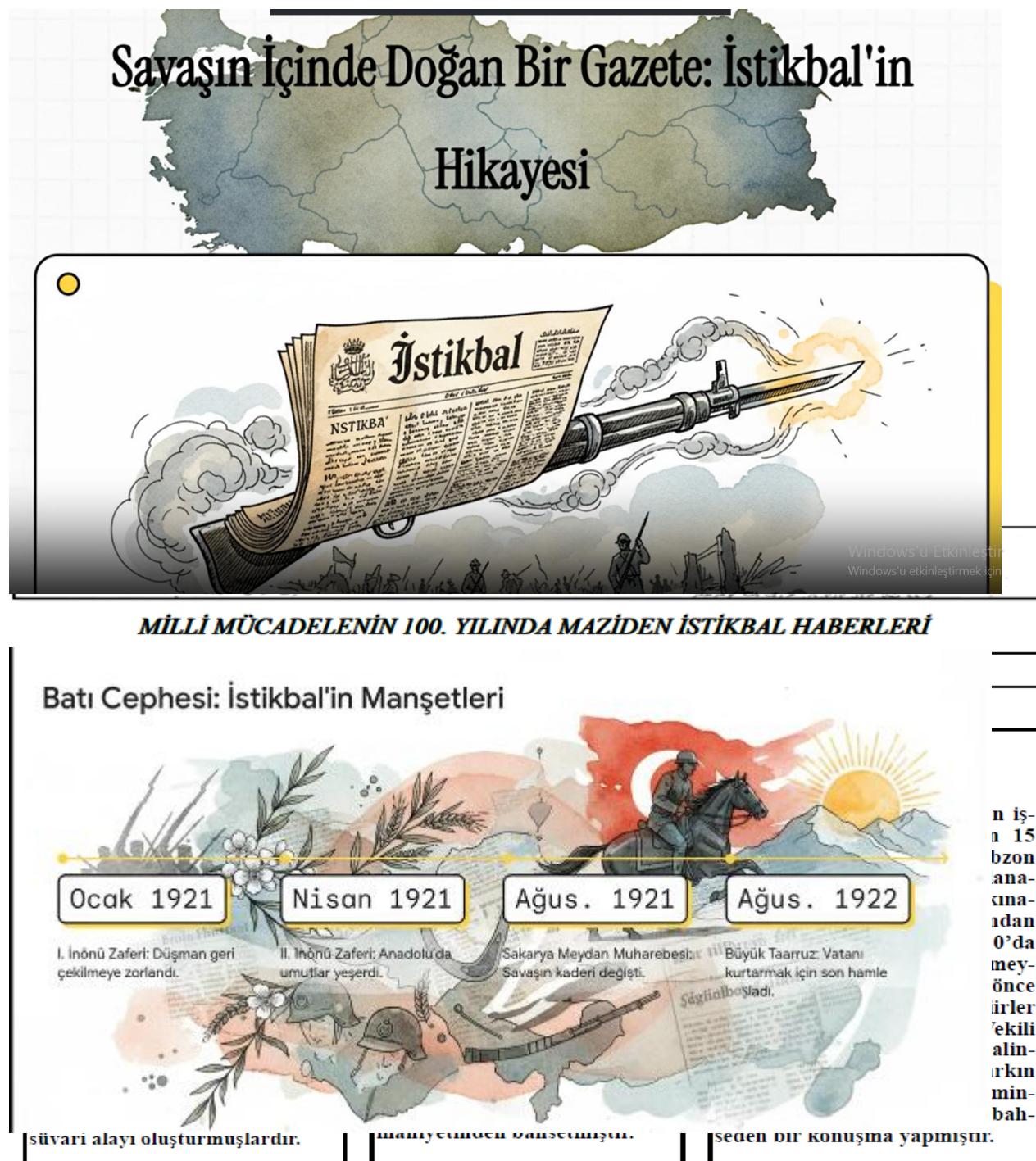
Ek 10: İstikbal Gazetesi’nde çıkan Milli Mücadele haberlerinden oluşturulan gazeteden görüntü.

Not: İlgili programın doğru okuma yapmadığının tespit edilmesi üzerine gazete nüshaları yakın okumaya tabi tutulmuştur.

Ek 11: İstikbal Gazetesi’nde çıkan orijinal Milli Mücadele haberlerinden oluşturulan gazeteden görüntü.

Ek 12: notbookLM programı ile oluşturulan ‘İstikbal’ belgeselinden görüntü.

Belgesel Linki: <https://notebooklm.google.com/notebook/6cc3d55b-2fbb-4983-8993-dca2d059a677?artifactId=3787d015-6a5e-4579-ba6e-e70e0ae48e69>

Ek 13: İstikbal Gazetesi'nin 142, 157, 161, 162, 167, 173, 206, 207, 208, 215, 271, 351, 353, 356, 374, 388, 403, 408, 414, 424, 559, 612, 615, 673, 696, 735, 749, 989 sayılı nüshalarından transkripsiyonu yapılan haberler

MİLLÎ MÜCADELEDE YAPILAN FEDAKÂRLIKLAR, İSYANLAR VE SAVAŞILAN CEPHELER HAKKINDA İSTİKBAL GAZETESİ'NDE YAPILAN HABERLER

Anadolu Halkının Orduya Gönüllü Olarak Katılması Hakkında İstikbal Gazetesi'nde Yapılan Haberler

Eskişehir'in aydın gençleri tarafından, İzmir cephesinde harp edenlere katılmak üzere bir Akbayrak Müfrezesi teşkil edilmiştir. Bu müfrezenin, harpte değişik cephelerde vazife yapan ihtiyat zabitleriyle memleketin aydınlarından ibaret olduğu, Eskişehir'de neşredilen bir gazetede ifade edilmiştir. (İstikbal, 30 Mayıs 1920).

15 Eylül 1921' de, Konya ahalisi ile doğu vilayetleri ve Rumeli muhacirleri tarafından gönüllü toplama çalışmalarına başlanmıştır. Van eşraf ve aşiret reislerinden Refik ve Rıza Beyler ile Erzurumlu Murteza Ağa tarafından adı geçen vilayet muhacirlerinden iki yüz kadar kişi kayıt edilmiştir. Konyalılardan da atları, silahları ve cephaneleriyle altmış üç gönüllü kayıt olunmuştur. Bunlar halk tarafından giydirilecektir. Konya merkezinin eşraf ve ahalisi tarafından silahları kendileri tarafından temin edilmek suretiyle bir ihtiyat kuvveti kurulmuştur. Buraya bağlı kazalarda da bu yolda teşebbüslerde bulunulmuştur. (İstikbal, 20 Eylül 1921).

Karahisar Mebusu Şükrü Efendi, Ankara'dan Afyonkarahisar'a giderek halka yol göstermiştir. Kendi silahlarıyla toplanan halkın bizzat kumandası altında savaşa gireceğini bildirmiştir. İâşe ve silahlandırılması kısmen kendilerine ait olmak üzere Adapazarı, Hendek ve Akyazı ahalisi tarafından bir gönüllü alayı kurulmasına teşebbüs edilmiştir. Kırşehir Milletvekili Rıza Bey'in yardımı ve Müdafa-i Hukuk Cemiyeti idaresi ile şehrin vatanseverleri, ortaklaşa olarak on gün içinde topladıkları dört yüz cengâverden gönüllü süvari alayı oluşturmuşlardır. (İstikbal, 21 Temmuz 1920).

Kırşehir ahalisini başarı dualarıyla başlarında tanınmış kumandanları Rıza Bey olduğu halde Ankara'ya doğru yola çıkarıldığı, Kırşehir Livası'ndan bildirilmiştir. (İstikbal, 4 Ağustos 1920). Ordudan silah ve elbise gibi ihtiyaçları, zengin ve haysiyet sahibi kişiler tarafından yardım toplamak suretiyle karşılanan 200 kişilik bir gönüllü taburu oluşturulmuştur. Bunlar harp cephesine gönderilmiştir. Giresun'dan 300, Tirebolu' dan 150, Görele'den 100, Akçaabat'tan 300 ve Vakıfkebir Kazası'ndan Nuri Efendi Kumandasında 80 kişilik gönüllü müfrezeleri Karahisar doğusu yoluyla cepheye hareket etmişlerdir. (İstikbal, 8 Ağustos 1920). Kayseri'de bulunan Meşveret Gazetesi 'nde neşredildiğine göre, burada "İntikam" adında gönüllü alayı kurulmuştur. (İstikbal, 25 Ağustos 1920).

Rize'de teşkil edilen ikinci gönüllü kaflesi, Ordu'ya ulaşılmış ve burada dinlendikten sonra Samsun'a hareket etmiştir. (İstikbal, 2 Şubat 1921). Söke ve bağlı yerlerden Ankara ya çekilen telgraflardan, asker alma şubelerinde açılan akıncı defterine kadınların da gönüllü olarak yazılmış olduğu bildirilmiştir. (İstikbal, 27 Eylül 1921)

İşgallere Karşı Yapılan Protestolar Hakkında İstikbal Gazetesi’nde Yapılan Haberler

Edirne ve Trakya'nın 3. İşgal yıl dönümü münasebetiyle 25 Temmuzda, Anadolu'nun her tarafında mitingler yapılmıştır. Trakya'nın Türkiye'ye kavuşacağı güne kadar mücadele ye devam edilmesine dair yeminler edilmişdir. Bu Mitinglerde gerek işgalden sonra bu havalideki Müslümanların maruz kaldığı zulüm ve yolsuzlukların, bütün dünya nezdinde bir daha protesto edilmesi hakkında kararlar alınmıştır. Değişik yerlerden bu yolda yüzlerce telgraf Ankara'ya çekilmiştir. (İstikbal, 30 Temmuz 1922).

İzmir'e Yunanlılar tarafından işgalinin 3. yıl dönümü Olan 15 Mayıs'ta, binlerce kişi Trabzon Belediye Meydanı'nda toplanarak, bu işgali bir kere daha kınamıştır. Belediye heyeti tarafından düzenlenen miting saat 10'da başlamıştır. Halk akın akın meydana doldurulmuştur. İlk önce öğrenciler tarafından şiirler okunmuş, daha sonra Dava Vekili Salih Zeki Bey, İzmir'in işgalinden, İngiliz siyasetinden, şarkın uyanıklığından ve İslâm âlemindeki birlük hareketlerinden bahseden bir konuşma yapmıştır. Ardından İstikbal Gazetesi Başyazarı Faik Ahmet Bey de İzmir'in işgalinden mevcut durumdan, işgalin, Anadolu'daki tesirlerinden, millî hareketi meydana getirdiğinden, Yunan mezaliminden, Avrupa'nın bu mezalime göz yummadan, mütareke ve sulh sözlerinin mahiyetinden bahsetmiştir. Mehmetçığın süngüsü ile zaferle ulaşacağını ve bunun yakın olduğunu söylemiştir. Miting dualarla sona ermiştir. (İstikbal, 16 Mayıs 1922). Ankara'da da İzmir'in işgal yıl dönümü münasebetiyle miting yapılmıştır. (İstikbal, 19 Mayıs 1922).

Pontus Meselesi Hakkında İstikbal Gazetesi’nde Yapılan Haberler

1917 yılında Rus ihtilâli ortaya çıktıgı zaman Marsilya'da bulunan Kostantinos, Pontus muhtariyeti için teşebbüslerle başlamıştı. 1918 Kasım'da Pontus murahassları Meclis-i Âli'de, Pontus'un Türklerden ayrılarak bağımsızlığını talep etmişlerdi. Bir müddet sonra Paris'te ki Yunan heyeti üyesi ise, 300.000 Rum'un içeren Trabzon Vilayeti'nin Türk hâkimiyetinden ayrılması ile ihya edilen Ermeni Cumhuriyeti'ne verilmesini talep etmişti. Bu esnada, Yunan Hükümeti'nin bilgisi altında İstanbul'da Rum ve Ermeni Patrikhaneleri arasında, her ikisinin Türk hâkimiyetinden kurtarılması yolunda propagandalar başlamıştı.

Yapılan müzakereler sonucunda Venizelos, Trabzon'un Ermenilere verilmesi konusunu savunmuştı. Maksadını kabul ettirmek için Rum Patrikhanesi'ni sıkıştırıyordu. Patrikhanе, karma meclisi aralarından bazılarının ısrarlı itirazları neticesinde, Trabzon'un Ermenilere verilmemesini kararlaştırmıştı. Yalnız Trabzon'un doğusundaki bir limanın onlara denize çıkış kapısı olarak verilmesi konusunda anlaşmışlardı. Metropolitin bu teşebbüsleri daima Venizelos'un bilgisi ve onayı ile yapılmıştı. Ermeni delegeleri, Pontus meselesinin Rumlar lehinde halledilmekte olduğunu hissettiğlerinden, Metropolit Hrisantos'u ziyaretle Pontus'tan vazgeçiklerini beyan etmişlerdi. Fakat büyük sulh meclisine, Pontus Meselesi'nden vazgeçiklerini yazı ile bildirmekten sakınmışlardı. Rize'nin doğusundaki Atina Limanı'nı istemekle yetinmişlerdi. (İstikbal, 19 Eylül 1920).

I. İnönü Savaşı Ve Sonrasında İstikbal Gazetesi’nde Yapılan Haberler

İstikbal Gazetesi, I. İnönü Muharebesi hakkında şu bilgileri vermiştir: Ocak ayının 9. ve 10. günleri İnönü civarında Yunan ordusuyla yapılan meydan muharebesi sonucunda Yunanlılar büyük zayıata uğratılmıştı. 11 Ocak’ta Yunan askerleri devam edemeyerek çekilmeye başlamıştı. Türk ordusunun İnönü Savaşı’ndaki kesin başarısı sonucu Yunan ordusu geri çekilmeye mecbur kalmıştı. Ankara Hükümeti’nin yayınladığı resmi tebliğlere göre, İnönü’de bozulan Yunan kuvvetleri Türk güçlerinin takipleri üzerine taarruzdan önceki mevzilerinde de tutunamamışlardı. Bursa’nın doğusunda tel örgülerle kuvvetli bir şekilde tahkim ettikleri asıl mevkilerine çekilmiş olan Yunan kuvvetleri burada, Türklerle çalışmaya başlamışlardı. (İstikbal, 20 Ocak 1921).

İnönü’de Türklerin elde ettiği zafer Anadolu'nun her tarafında sevinçli karşılanmıştır. TBMM Reisi Mustafa Kemal Paşa tarafından orduya Büyük Millet Meclisi'nin tebrikleri bildirilmiştir Ayrıca Trabzon Müdafaası-i Hukuk Cemiyeti tarafından batı ordusuna, Trabzonluların tebrik ve takdirlerini bildiren telgraf çekilmiştir. (İstikbal, 14 Ocak 1921).

Türklerin batı cephesi zaferi İtilaf Devletleri çevrelerinde tabii olarak kötü intibalar uyandırılmıştır. İstanbul'da bulunan İngiliz yetkilileri Yunan taarruzunun böyle bir başarısızlıkla sonuçlanması büyük bir hayretle karşılamıştır. Buna karşılık İstanbul Türkleri büyük bir heyecan için girmiştir. Yunanlıların Anadolu'da büyük bir hezimete uğramaları İslam ve Türk âleminin yüzünü güldürmüştür. Çünkü İngilizlerin, Yunan kuvvetleri vasıtasyyla müslüman âlemini, mutlak bir İngiliz esareti altına sokmak istediği bilmeyen bir müslüman kalmamıştır. Bundan dolayı Anadolu mücadelesi Anadolu Türkleri kadar İslam âlemi içinde de büyük bir önem taşımıştır. (İstikbal, 20 Ocak 1921). Yunanlılar o zamana kadar Anadolu içlerinde ciddi hiçbir mukavemet rastlamamışlardır. İlk ciddi muharebe İnönü’de meydana gelmiş ve Yunanlılar Türk ordusunun gücünü görmüştür. Onlar için artık kötü gidiş başlamıştır. (İstikbal, 18 Ocak 1921).

Yunanlıların İnönü’de uğradığı hezimetle Bursa’ya doğru çekilmeye başlaması her şeyden önce Türklerin Yunanları yenmeye başladığını göstermiştir. Türkler, ordularını savaşa hazırlayarak ve sınırda bulunan güçlerini artırrarak Yunanlılara ilk mağlubiyeti yaşamıştır. İtilaf Devletleri bundan sonra Yunanistan'ın Anadolu'ya muahede maddelerini kabul ettirebilecek bir güçte olmadığını anlamışlardır. (İstikbal, 20 Ocak 1921).

II. İnönü Savaşı’na Dair İstikbal Gazetesi’nde Yapılan Haberler

Yunan Kralı mevkiini tahkim etmek ve dışarıya karşı bir güven vermek için ordusunu yeni bir imtihana sürüklemeye mahzur görmemiştir. Bu şekilde Anadolu'da bir zafer temin ederek, Venizelos'un siyaseti ile elde ettiği kazançlarla beraber kendi mevki ve saltanatını da kaybetmek tehlikesinden kurtulmak istemiştir. O elde edeceği bir zafer ile müttefiklerine, “İşte sizin bir sureti hal bulmak için uğraştığınız Türkiye işlerini biz böyle de halledebiliriz. İzmir ve Trakya silahımızın hakkıdır!” demeyi planlamıştır. (İstikbal, 7 Nisan 1921).

Kütahya – Eskişehir Muharebesi’ne Dair İstikbal Gazetesi’nde Yapılan Haberler

II. İnönü hezimetinden sonra Yunanlıların yapabilecekleri iki şey vardı ya hakikati görerek Anadolu bataklığından sıyrılp çıkacaklardı. Ya da üçüncü bir taarruzla vaziyetin katı bir surette leh veya aleyhlerinde gelişmesini hesaplarına daha uygun görerek o yolda yürüyeceklerdi. Yunanlılar içinde

bulundukları durumu aynen devam ettirmeyecek bir haldeydi. Aldıkları II. İnönü hezimetini buna engeldi. (İstikbal, 14 Temmuz 1921). Konstantin, eğer Anadolu'yu muharebesiz terk ederek Yunanistan'a dönerse tacını korumakta zorlanacaktı. Ancak mağlup olarak geri dönerse kralın vaziyeti daha az müşkül olacaktı. Bu hesaba göre Yunan hükümeti harbe karar vermişti. (İstikbal, 18 Temmuz 1921)

Aylarca başlıyor denilen Yunan taarruzu Bursa cephesinden 10 Temmuz'da dört fırkanın hücumuyla başlamıştı. (İstikbal, 12 Temmuz 1921). Yunanlılar Kütahya Eskişehir muharebesinden sonra birçok iddialarda bulunmuşlardır Türklerden 30000 esir ile 100 küsur top ele geçirdiklerini belirtmişlerdir. Aslında Yunanlıların esir dedikleri girdikleri yerlerden önlerine katarak sevk ettikleri çaresiz silahsız çoluk çocuk ve kadındı. Bunu anlayan muhalif bütün Yunan gazeteleri başvekile hitaben makaleler yazarak bu esirlerle topların nerede olduğunu gayet şiddetli bir lisanla sormuştur. Yalanların bu şekilde ortaya çıkması İzmir Rum'larını üzüntü içinde bırakmıştır. (İstikbal, 8 Ağustos 1921)

3Sakarya Meydan Muharebesi'ne Dair İstikbal Gazetesi'nde Yapılan Haberler

Yunanlılar, milli ordunun fazla hazırlık yaparak kuvvetlenmesine fırsat vermeden, taarruzun birinci safhasında elde edemediği neticeyi ikinci safhada elde etmek amacıyla alelacele taarruza devam karar vermişlerdir. Bu kararını da hemen uygulamaya koymak istemişlerdir. Yunanlılar aynı zamanda düşünmüşlerdir ki Kütahya'dan ve Eskişehir'den çekilen Türk Kuvvetleri uğramış oldukları zayıatın te tesiriyle kudret ve zindeliğini kaybederek düzeni bozulmuştur. Hesaplarına göre, bir taarruzla Türkleri tutundukları hattan söküp atmak kolaylaşmıştır. (İstikbal, 28 Ağustos 1921)

Sakarya Meydan muharebesinden sonra harp, Anadolu hesabına yeni bir safhaya girmiştir. Bu yeni safhanın hedefi Yunanları denize dökene kadar takiptir. O zamana kadar yapılan istila güçlerinin hareket ve tecavüzlerine karşı sırıf bir müdafaa vaziyeti almaktan, Yunanlıların taarruzlarını kırmaktan ve zayıatla geri püskürtmekte ibaretti. Onların maddi teçhizatının üstünlüğü bunu gerektiriyordu. Sakarya Zaferi ile harbin bu safhası kapanmış, milli ordu taarruz vaziyetine geçmiştir. Yunanları sonuna kadar takip etmek olan yeni safha başlamıştır. İstanbul gazetelerinin yazdığını göre, Yunan zayıati 16.000 maktul ve 30.000 yaralıya ulaşmıştır. (İstikbal, 14 Eylül 1921).

Sakarya hattına kadar Yunan Kuvvetleri sürekli zayıflatılmıştır. Onlar kazandıklarını zannettikleri araziye karşılık taarruz güçlerinden eser kalmayacak surette manen ve madden bitkin bir hale getirmişlerdir. Nihayet Sakarya Meydan Muharebesi, Yunan ordusunun tamamen takatten düşürmüşt ve derlenip toparlanarak Türklerin karşısına çıkarılabilen Bütün Kuvvetleri bu suretle Anadolu'da mahvolmuştur. (İstikbal, 9 Ekim 1921).

Büyük Taarruz ve Sonuçlarına Dair İstikbal Gazetesi'nde Yapılan Haberler

TBMM hükümeti reisi tarafından 26 Ağustos'ta yayınlanan tamimde Büyük Taarruz 'un başladığı ilan edilmiştir. Bu tamime göre Batı Cephesi'nde muharebe 26 Ağustos'ta başlamıştır. Türk ordusu vatanını ve istiklalini kurtarmak için bütün cephelerde Yunan kuvvetlerine karşı harekâta başlamıştır. (İstikbal, 28 Ağustos 1922).

Ankara hükümeti taarruz için siyasi ve askeri bakımdan çok uygun bir zaman seçmiştir. Yunanlılar, siyasi ve askeri başarısızlıklarla mücadele ederken cephelerde düzenli ve toplu harekette bulunabilmeleri imkânsızdı. Askerleri sık sık Türk'lere iltica etmekte olan Yunan Ordusu gücünü önemli oranda kaybetmiştir. Böyle bir askerin düzenli Türk ordusu karşısında bir iş görmesi mümkün değildir. (İstikbal, 29 Ağustos 1922).

26 Ağustos'tan itibaren devam eden taarruzda, Türk ordusunun sol tarafı, Yunanlıların bir sene süreyle tahkim ve tel örgülerle takviye etmiş olduğu üç sıra halindeki siperden oluşan mevkie saldırmıştır. Türkler bu siperleri tamamen zapt ederek, Yunanlıların karşı hücumlarını süngü kuvvetiyle püskürtmüştürlerdir. Afyonkarahisar'ı işgal ederek pek çok esir ve ganimet ele geçirilmişlerdir. (İstikbal, 29 Ağustos 1922).

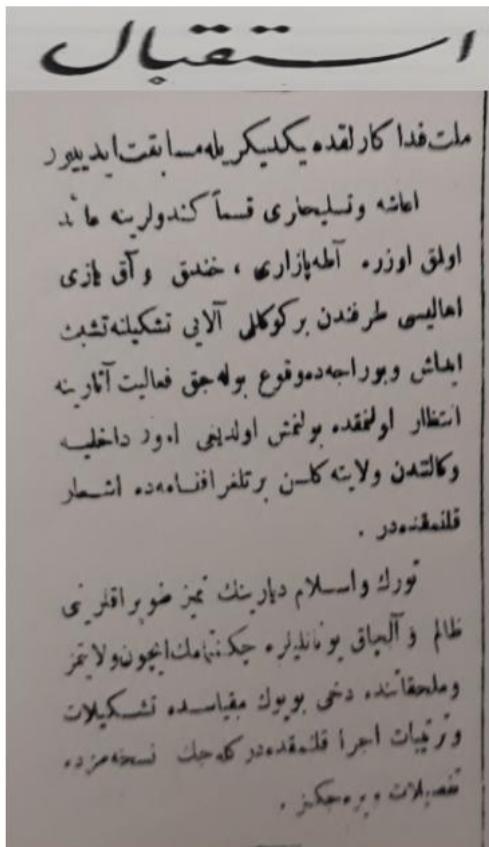
Lozan Suh Muahedesine Dair İstikbal Gazetesi'nde Yapılan Haberler

Ankara hükümeti sulu konferansının 20 Ekim 1922 tarihinde toplanmasını İtilaf devletlerine teklif etmiştir. Paris çevreleri, bu tarihin çok yakın olduğunu belirterek kasım başlarına önermiştir. İtalya, konferans toplanma yeri olarak Toronto şehrine teklif etmiştir. (İstikbal, 13 Ekim 1922). İtilaf Devletleri, sulu konferansı için İsviçre'nin Lozan şehrini seçmişler ve yapılacak olan konferansa Ankara Hükümeti'ni davet etmişlerdir. (İstikbal, 30 Ekim 1922).

Lozan Muahedesine, Batı Trakya'da bulunan Türklerle İstanbul'da bulunan Rumlar hariç olmak üzere Türkiye ile Yunanistan arasında nüfus mübadelesi kararlaştırılmıştır. Rumeli'den Türkiye'ye gelecek muhacirlerin iskânı için Türkiye'de 8 büyük mintika tayin edilmiştir. Her mintika tali mintikalara ayrılmıştır. Muhtelif mintikalara isken edilecek ahalinin nüfus miktarı belirtildiği gibi bu nüfusun yerleştirileceği hanelerde tespit edilmiştir. Vilayetler den yalnız İstanbul, Ankara, Edirne, Konya, Trabzon, Van, Bitlis ve livalardan Beyazıt, Muş, Lazistan, Maraş, Ardahan, Artvin, Mardin, Genç, Kars, Karahisar-ı Sahip'te iskân yapılacaktır. Bunların haricinde yerlere de az çok ahali yerleştirilecektir. Türkiye'de iskâna tabi tutulacak ahalinin miktarı 400.000 kadar tahmin edilmiştir. Bu kişiler için her iskân mintikasında ihtiyaca göre, ayrılan umumhanelerin toplamı da 80,0000 kusur kadardır. Anadolu'ya gelecek müslümanlar arasında 95.000 tüccü, 200.000 çiftçi, 100.000 zeytinci veya yağçı, 5.000-10.000 kadar da tüccar ve esnaf bulunduğu tahmin edilmiştir. (İstikbal, 17 Ağustos 1923).

Ek 14: Sınıf içi etkinliklerde kullanılan sunumdan görüntüler.

استقبال MİLLİ MÜCADELENİN 107. YILINDA İSTİKBAL HABERLERİ

Karahisar Mebusu Şükrü Efendi, Ankara'dan Afyonkarahisar'a giderek halka yol göstermiştir. Kendi silahlarıyla toplanan halkın bizzat kumandası altında savaşa gireceğini bildirmiştir. İâşe ve silahlandırması kısmen kendilerine ait olmak üzere Adapazarı, Hendek ve Akyazı ahalisi tarafından bir gönüllü alayı kurulmasına teşebbüs edilmiştir. Kırşehir Milletvekili Rıza Bey'in hayatı ve Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti idaresi ile şehrin vatansverleri, ortaklaşa olarak on gün içinde topladıkları dört yüz cengâverden gönüllü süvari alayı oluşturmuşlardır.

İstikbâl, "Millet Fedâkârlıkta Yek-Diğeriyle Müsâbakat Ediyor", 21 Temmuz 1920, Numara: 157.